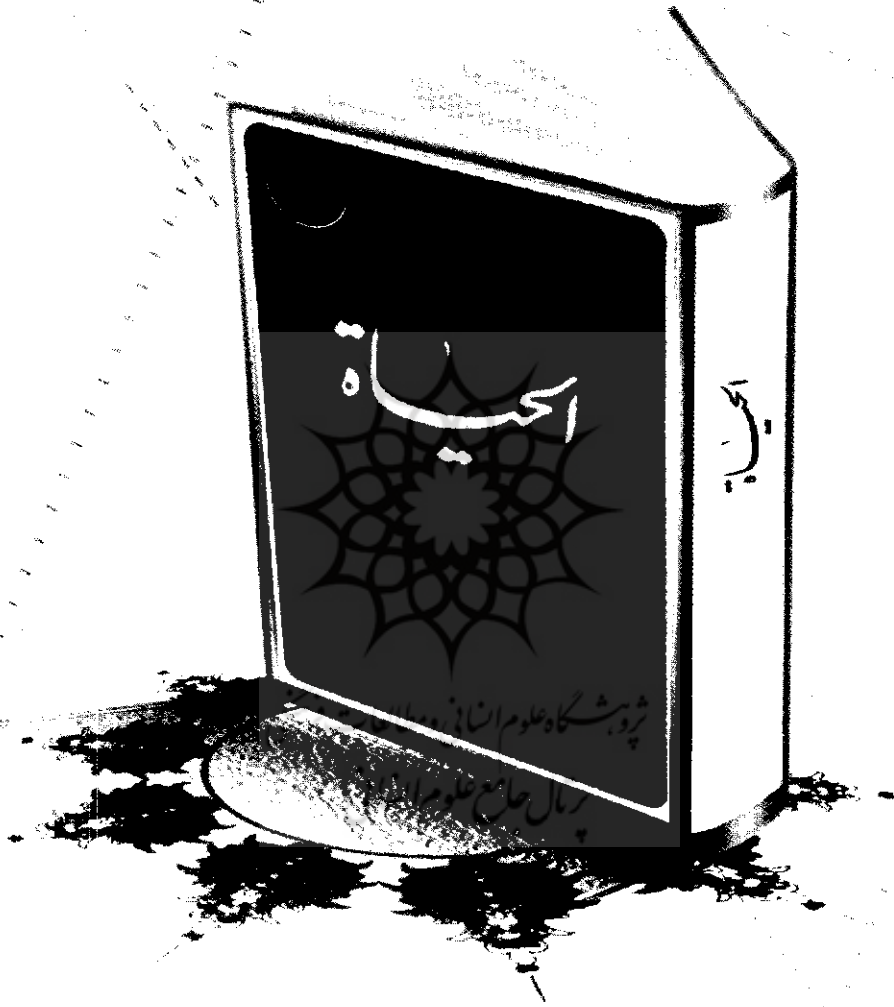

سرمقاله

سخن آغاز

حسن پویا

سخن آغاز

سپاس خدای را که نخستین جلد از شناخت نامه‌ی الحیاء و مؤلفان آن (بیّنات شماره‌ی ۳۷-۳۸)، با آثاری از نویسندگان، فرهیختگان و علاقه‌مندان به مکتب مستغنی و مستقل «شناخت‌های قرآنی - حدیثی» و مراجعه‌کنندگان به آثار و ارجح گزاران به اندیشه‌های استاد حکیمی منتشر شد.

این شناخت نامه که از مدت‌ها قبل نوید آن را داده بودیم بحمدالله مورد توجه و اقبال اندیشمندان قرار گرفت، به گونه‌ای که برخی از عزیزان بیش از انتظار، ما را شرمنده‌ی الطاف خود نمودند، به ویژه آنکه تغییراتی در شکل ظاهری مجله و چاپ آن داده شده بود و تلاش بر آن بود که با شکلی آراسته و درخور، تقدیم گردد.

در پی انتشار این دو شماره از بیّنات، دوستان فراوانی از سرصدق و ارادت به بیّنات و استاد حکیمی، بانیان بیّنات را به این گونه تلاش‌ها تشویق کردند، که اقبال آنان موجب دلگرمی گردید.

گرچه این شناخت نامه دیر به دست علاقه‌مندان رسید و آنان را ماه‌ها به انتظار

گذاشت تا آنجا که برخی انتظارها به سر رسیده بود و زبان به اعتراض گشوده بودند، لکن این گروه از یاران و عزیزان نیز پس از انتشار، اظهار داشتند که «گرچه دیر آمد لکن بسیار خوب آمد».

● در کتاب «الحیة»، کوشش شده است تا پیامهای اصلی اسلام - به طور مستند - آورده شود، و چهره‌ی راستین دین خدا ترسیم گردد، و راههای ساختن فرد قرآنی، و جامعه‌ی قرآنی، و حاکمیت قرآنی، نمایانده گردد.

در جلد نخستین که دو شماره از فصل نامه‌ی بینات (۳۷-۳۸) را به خود اختصاص داد، پس از سرمقاله، به معرفی الحیة و سیر تدوین آن پرداختیم و به ساختار معنوی و ظاهری آن اشاره کردیم.

در فصلی دیگر، در گفت‌وگویی دراز دامن با مدیر مسئول نشریه، به جوانب مختلف الحیة پرداختیم. از آنجا که در صدد معرفی این کتاب «قرآنی- حدیثی» بودیم، و بیش از همه به جنبه‌های قرآنی و تفسیری این کتاب ارزشمند اشاره کردیم، زیرا برخی را اندیشه برآن بود که الحیة کتابی قرآنی نیست که بینات به آن پردازد. ما در این گفت‌وگو با موشکافی و دقت تمام، این نکته را برنمودیم که الحیة، نه تنها کتابی قرآنی، که کتابی تفسیری نیز هست، تفسیری موضوعی و عصری، که با نگاهی به حقیقت و محتوای دین، و نگاهی به نیازهای زمان، تنظیم و تدوین شده است.

شایسته است در این زمینه به سخنی از استاد حکیمی، درباره‌ی الحیة که در کتاب پیام جاودانه آورده‌اند اشاره کنیم.

استاد حکیمی می‌فرمایند:

در کتاب «الحیة»، کوشش شده است تا پیامهای اصلی اسلام - به طور مستند - آورده شود، و چهره‌ی راستین دین خدا ترسیم گردد، و راههای ساختن «فرد قرآنی» و «جامعه‌ی قرآنی» و «حاکمیت قرآنی» نمایانده گردد.

فصلهای قرآن‌شناختی «الحیة» نیز به روشی ابتکاری، تصنیف و عرضه گشته است، و سعی شده است تا آیات و احادیث مربوط به شناخت «قرآن کریم»، چنان درهم تنیده و ارتباط یافته باشد، که یک شناخت کامل و جامع به دست بدهد، چون

«قرآن کریم»، کتاب اندیشه‌ی پویا، زندگی سرشار و حرکت مداوم است. در شناختی که «الحیة» از «قرآن کریم» عرضه داشته است، این ابعاد همواره در تأمل خوانندگان شکل می‌گیرد، و بیکرانگی نظامدار آفاق تعالیم زندگی ساز «وحی» را مجسم می‌کند. (پیام جاودانه / ۳۶۶)

اشاره به زندگی نامه‌ی مؤلفان الحیة که بسیار به آن کم پرداخته شده، و دائماً با اکراه مؤلفان آن مواجه بوده است، فصل بعدی جلد اول شناخت نامه الحیة بود. در این فصل علاوه بر نگاهی تفصیلی به زندگی پربرگ و بار استاد حکیمی و آثار گرانسنگ ایشان، با اصرار بانیان بیّنات، دو برادر بزرگوار استاد، برای اولین بار و شاید آخرین بار، به گوشه‌هایی از زندگی علمی و آموزشی خود اشاره کردند و با تواضع بی حد که مخصوص حکیمی هاست، زیست‌نامه‌ای قلمی کردند و به بیّنات ارائه دادند.

درون مایه‌ی الحیة که به برخی لایه‌ها و اندیشه‌های آرمانی مؤلفان اشاره دارد در پی فصل زیست‌نامه‌ی مؤلفان آمده است، و در ادامه‌ی این فصل، به مبانی فکری و اندیشه‌ای الحیة و حکیمی‌ها در تدوین این کتاب پرداخته‌ایم. در خاتمه‌ی این شناخت‌نامه، دو کتاب قرآنی تازه منتشر شده‌ی استاد (جامعه‌سازی قرآنی و پیام جاودانه) را معرفی کرده‌ایم.

*

اینک بخش دوم شناخت‌نامه الحیة (بیّنات شماره‌ی ۳۹-۴۰) که قبلاً وعده‌ی آن را داده بودیم، با آثاری دیگر از نویسندگان آشنا به آثار و افکار استاد تقدیم خوانندگان می‌گردد.

در این شماره، ابتدا نگاهی با تأمل، به ترجمه‌ی آیات قرآن در شش جلد الحیة خواهیم داشت؛ و در پی آن، در راستای بهره‌مندی بهتر و بیشتر پژوهشگران قرآنی، فهرستی از آیات طرح شده در الحیة با عنوان «معجم آیات الحیة» آورده‌ایم.

در فصل بعدی با عنوان «درون مایه»، ابتدا از زاویه‌ای دیگر به الحیة نگریسته شده و به بخشی از نوآوری‌های الحیة اشاره کرده‌ایم، و در ادامه گزارشی از شش جلد الحیة که در جزوه‌ای کوچک، قبلاً منتشر شده، به تمام و کمال آمده است. در پی آن، نوشته‌ای از استاد حکیمی به زبان عربی در معرفی فصل قرآنی الحیة، با عنوان «معرفة القرآن»، ترجمه شده و با عنوان «شناخت قرآن در الحیة»، آمده است.

از آنجا که مباحث انسانی و توجه به انسان و انسانیات در الحیاة رنگی نو و ابتکاری دارد و مؤلفان الحیاة توجهی ویژه و خاص از نگاه اسلام به انسان دارند، مقاله ای با عنوان «انسان مداری در الحیاة» آورده ایم، که حجت الاسلام والمسلمین آقای محمد حکیمی، این بحث را باموشکافی و دقت در خور، با نگاهی به سراسر الحیاة به بحث نهشته اند و آن را برای خوانندگان بیّنات تبیین کرده اند.

در فصل بعدی با عنوان مبانی الحیاة، به مباحث «مکتب تفکیک» پرداخته ایم و چهار مقاله در این باره تقدیم خوانندگان کرده ایم. در ضمن، در صفحات پایانی مقاله ی «مکتب تفکیک»، آراء صریح متألّه بزرگ، و قرآن گرای سترگ، حضرت میرزا مهدی اصفهانی، درباره ی اهمّیت عقل و رجوع به آن آورده شده است، که قابل ملاحظه ی جدی دانشوران آزاداندیش و معارف شناسان پوینده است. همچنین در این فصل مقاله ای با عنوان «اعجاز قرآن از دیدگاه شیخ مجتبی قزوینی» آمده که می تواند به عنوان ریشه های فکری استاد حکیمی و برادران بزرگوارشان که - از جمله - از

● مجله ی قرآنی «بیّنات»، با تهیه و نشر این ۴ شماره (که یک

سال آن را فرا گرفت)، به عمل به قرآن کریم (که

مسلمانان را به «اهل ذکر»، (اهل بیت (ع)) ارجاع داده است)،

نیز به حدیث متواتر «ثقلین»، جامه ی عمل پوشانید، و

علاوه بر حقیقت ابدی وحی و تعالیم و حیانی، حقیقت

تعالیم اوصیایی (انبیازان وحی) را نیز مطرح ساخت.

سرچشمه ی جوشان اندیشه های شیخ مجتبی قزوینی، گرفته شده، مطرح باشد. فصل آخر این شناخت نامه، «الحیاة از نگاه دانشوران» است. در این فصل برخی از نامه ها و دست نوشته ها از گوشه و کنار ایران و جهان که در طول سالیان دراز به دست استاد رسیده و بعضاً در هیچ جا نشر نیافته، آمده است. نیز در این فصل گفت و گویی کوتاه با جناب آقای دکتر صادق آئینه وند داشته ایم که تقدیم خوانندگان گرامی شده است.

بدین ترتیب، پرونده ی معرفی الحیاة و مؤلفان گرامی آن را در این جا بسته ایم،

لکن از آنجا که الحیاة کتابی است که به این زودی‌ها نه بدان سان که شایسته است، شناخته می‌شود و نه آن گونه که سزاوار است معرفی شده است، صفحات بیّنات به روی تمامی فرهیختگان و اندیشمندان صاحب قلم و فکر باز است، تا به معرفی زوایای گوناگون و احیاناً ناشناخته‌ی کتاب الحیاة، بپردازند و ما و خوانندگان گرامی بیّنات را از الطاف خود بهره‌مند سازند.

مجله‌ی قرآنی «بیّنات»، با تهیّه و نشر این ۴ شماره (که یک سال آن را فرا گرفت)، به عمل به قرآن کریم (که مسلمانان را به «اهل ذکر» (اهل بیت (ع)) ارجاع داده است، نیز به عمل به حدیث متواتر ثقلین، جامه‌ی عمل پوشانید، و علاوه بر حقیقت ابدی وحی و تعالیم و حیانی، حقیقت تعالیم اوصیایی (انبازان وحی) را نیز مطرح ساخت. نقدهایی که - گاه - در یکی دو مقاله آمده است، پاسخ آنها را از برخی مقالات دیگر (که با قرار گرفتن موازی تری با طرز اندیشه و استنباط‌های نوین الحیاة، نوشته شده است)، می‌توان به دست آورد. در ترجمه‌ی ۲۷۰۰ آیه که در الحیاة آمده است، یکی از نویسندگان، به ۲۷ مورد (۱ در صد) انتقاد کرده است، که امید است نظر مؤلفان را درباره‌ی این خرده‌گیری، در شماره‌های بعدی بیّنات، منعکس کنیم.

به امید آنکه اندیشه‌های والای مؤلفان الحیاة - که برگرفته از کتاب و سنّت ناب نبوی و تعالیم اوصیایی است - با استواری، از سوی صاحبان صلاحیت‌های لازم پی گرفته شود، و این کتاب ارزشمند به عنوان دستور العملی راه‌گشا و کارساز، در جامعه‌ی اسلامی ایران و سایر جوامع اسلامی، مورد توجه قرار گیرد؛ ان شاء الله.

اکنون که جلد دوم این «شناخت‌نامه» منتشر می‌شود، خوش وقتیم که مطلع شده‌ایم، جلد هفتم الحیاة، پا به دایره‌ی حروفچینی و انتشار گذاشته است. و من الله التوفیق.

